КПСС XXIII СЪЕЗДА—КЪАХЬЕГАМА СОВГІАТАШ

ДЕРРИГАЧА МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВІАШАГІКХЕТА!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советска Социалистическа парта Нохч-ГІалгІай обласа, Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарчу Советан Министерствен Советан органа.

Орган Чечено-Ингушского области Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУЬЛ 1923 ШКАРА ДЕНЗ

№ 121 (4134). ШОАТТА, 9 октябрь, 1965 шу. Мах 2 коп.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ЭКОНОМИКА ДІАХО ДЕГІАЙОАЛАЯР ДУХЬА

Коммунистически парте а советски халкъо а коммунизм хьалъяра лоатабеча хьоначчо бокхта моттиг діаоладаргьа уьш дешнна хиннача КПСС Центральн Комитета Пленуми. Цун решенеш юьй промышленноста доладдеран планированин діаяо тоаара проблемаш, хьаделг социалистическа индустрин еррига вай экономикен діаяо дегІаяра, коммунизма материально - техническа баз хьаяра, Советски паччахьалхеран шиз чІоагІара, бахача лаьхьа валлара хьал тоадара пайхьаш.

Советски пачча хьаГІа деган разе а долаш хьоабаЛаьЛо КПСС ЦК сентябрьски Пленума решенеш, городашкара а юрташкара а хьалъеГамхьай, предприятей, колхозей, совхозей бІаРча коллективаш пхоро дегІаяра XXIII съезда сайна кхаЛъеГана вагге уьтт.

Сентябрьски Пленума материалаш тІа белгалдаьккха тайнара шиз хьамсарча царта хьалхленца советски наха хьинаре кхаьхьгар бахьан долаш тІехькъеча шеранца чІоагІа дегІаенай советски промышленность. Семилетка шеранца лика лакхбеннаг производства боарам, цанах лийрІачуа сиЛаГІа дегІаоаГІа промышленноста хьалца латта хоЛжмаш. ВІаРчча кеРда промышленин районашкъа хьалЛ ду шеранца къьсетта мелха малхбоалехьарча доаькъошца. Цаяьхь лийрІаш 80 процент мара йоолаучо 84 процент лаьхьгІаГа семилетка шеранца производства боарам, цаяь вагаи ах ваьри сонГІа а ду шеранца хьал а яь болх бе Йоалау бокхта промышленнин предприятеш, чекха дегІаяйаГІаш. латт ГІиЛлоаьЛара индустри.

Промышленность дегІаярца лаьхьгІу советски наьхьа вахара хьал. Доькхий ГІулаьхьан дахь партен Советски паччахьалхеннан баха иьх ошаранца Іаьнгбара а ГІехькъеча шеранца. Бокхлой ГІулаьхьера пахьех алайен хьаьх а деш доаладдеш бахьа ах, аьлне минимум лаьхьхьй, малегаш дуккаьчарча хаьа геттара ДІаьлхьй, дуккаьчарча хоЛъхьй, колтохоеннча пенсеш тоаа доладаьз, дикаГІа ІалаЛбу баха иьх промышленен товаршца.

Иьхьобхьца, карагІаьлнарех кхаьчамбо Іе йиш ян советски наьхьа. Коммунизм хьалъяра хьаьстаяра дІаоЛ индустри діаяо ешн а сиьлГІа дегІайаьхьлар, промышленин производство тоаьлъ яргалаьккхар, продукци дуккаГІа арахецар, цук дикаа лаьхьгІу. Вай индустре маснтабашкан торехьаЛен уьттаГу еррига производство вІаШтІехьаьккхарнен дуккна кулгалдалга а планировани елга а тоадарцан кулгалдоца доа чоалаЛен ленин.

Пленуме белгалдаьккхача тайнара, ІаЛаьнца хиннча промышленноста доаладдера системеи (совнархозаш) экономически балка юьхьара хьоначчобоаранан хІаьнарча хьалаттА а производительн йиллаш дегІаДаьхкара боарана а машшара, вай общественин система толшдаГІа хиларах бинна пайда эца тоо луш ян.

Промышленность доаладдера доаХнача керттерча хьоначчобоаранен цаІ лаьрІаш Пленуме экономически методий пайхьаЛ доаладдера. неттел кІаМинистрированин ар. Предприятеннга боаЛана расчет дуккаяча лаьхьа формальн леЛаяй, боаЛаяй боьхьенаш ГІоЛаьЛ.

Иштта ГІулаьхьан діаяо лаьдде йиш ян хІиЛар массанг а хьегадеш ка. ЦунгІца КПСС ЦК сентябрьски Пленуми сонГІ баьЛ промышленноста доаладдера системка хуьнца а кеРда доаладдера управленин міІнІаГІоЛкка а аьнна. КПСС ЦК Пленума сонГІ тІа боаХ:

«ДІаХо а промышленность дегІайоалаяра, общественин производства эффективность лаьхьгІа, техничесех прогресс сихьара, национальн доход дегІаЛаяра тоаЛаш лаьхьгІа, ер хьаЛа тІа советски лаьхьа лаьгаьча хьал тоадара планироване методаш дикаГІа хилийтІа, промышленин производства экономически стимулированин лаьхьгІа, предприятей бархьа итогаш тоаара боаЛЛой материальн белам тІаЛаьхийта беза.

ЦК Пленуме дикна дарДоаладан лерхІ промышленноста отраслеин принципаш доал дегІа вІаШтІехьаьккхарчу промышленноста доаЛЛой соЛно - республикаьнгІа ерригеозаьнгІ министерташ яхкар».

Цу тайнара отраслеин принципаш вІашагІЛаш промышленноста доал дала. ПІаьЛбаьхьа, промышленнюста доал дала отраслеин принцип юьхьболаяра, хьалца совнархозаш яхкалг тиннача хьалаЛта механически иьа тІаДаьлар лаьрІа йиш йоолаш дан. ХІинДара отраслеин управлене системка планироване керда принципай, производства экономически болх лаьрІаяр лаьхьара лаьра тІа хьаьнг а. Цу система иьхьа тарДолийр лаьхьара Іоду централизованин кулгалдца боьхьана оперативно доал дарО предприятей боьхьанан шерьеллеН.

КПСС ЦК Пленуме деккар оттаьлаЛ предприятей боьхьана инициативна маЛоЛта шерьаР, боьхьой къьхьегаГа материальн белам тІаЛаьхийтар, боьхьана расчет; мах, лайаь, кредит сайна йоолча средстваЛ новкъостаЛца экономически стимулироване системаш шерра пайда эцар.

Пленуме белгалдаьккхад промышленноста доаладдера отраслеин принципаЛца доаладдера производство дегІайоалаяра экономически рычагаш ЧоагІъьрен экономика діаяо дегІайоалаяра лоаттабеча къьсеннера партийн организацийн ведомствашца лоарХІаН иьхьа а лакхбергхилар. Иштта новкъостаЛ деррига ер боьхьана ГІулаьхьан ГІулаьхьа ГІулаьхьа шеранца. Боьхлойн ГІулаьхьера пахьех алайен хьаьх а деш доаладдеш бахьа ах, аьлне минимум лаьхьхьй, малегаш дуккаьчарча хаьа геттара ДІаьлхьй, дуккаьчарча хоЛъхьй, колтохоеннча пенсеш тоаа доладаьз, дикаГІа ІалаЛбу баха иьх промышленен товаршца.

ИхьобхьцА, карагІаьлнарех кхаьчамбо Іе йиш ян советски наьхьа. Коммунизм хьалъяра хьаьстаяра діаоЛ индустри діаяо ешн а сиьлГІа дегІайоалаяр, промышленин производство тоаьлъ яргалаьккхар, продукци дуккаГІа арахецар, цук дикаа лаьхьгІу. Вай индустре маснтабашкан торехьаЛен уьттаГу еррига производство вІаШтІехьаьккхарнен дуккна кулгалдалга а планировани елга а тоадарцан кулгалдоца доа чоалаЛен ленин.

Пленуме белгалдаьккхача тайнара, ІаЛаьнца хиннча промышленноста доаладдера системеи (совнархозаш) экономически балка юьхьара хьоначчобоаранан хІаьнарча хьалаттА а производительн йиллаш дегІаДаьхкара боарана а машшара, вай общественин система толшдаГІа хиларах бинна пайда эца тоо луш ян.

Промышленность доаладдера доаХнача керттерча хьоначчобоаранен цаІ лаьрІаш Пленуме экономически методий пайхьаЛ доаладдера. неттел кІаМинистрированин ар. Предприятеннга боьхьана расчет дуккаяча лаьхьа формальн леЛаяй, боаЛаяй боьхьенаш ГІоЛаьЛ.

Иштта ГІулаьхьан діаяо лаьдде йиш ян хІиЛар массанг а хьегадеш ка. ЦунгІца КПСС ЦК сентябрьски Пленуми сонГІ баьЛ промышленноста доаладдера системка хуьнца а кеРда доаладдера управленин міІнІаГІоЛкка а аьнна. КПСС ЦК Пленума сонГІ тІа боаХ:

«ДІаХо а промышленность дегІайоалаяра, общественин производства эффективность лаьхьгІа, техничесех прогресс сихьара, национальн доход дегІаЛаяра тоаЛаш лаьхьгІа, ер хьаЛа тІа советски лаьгаьча хьал тоадара планироване методаш дикаГІа хилийтІа, промышленин производства экономически стимулированин лаьхьгІа, предприятей бархьа итогаш тоаара боьхьой материальн белам тІаЛаьхийта беза.

ЦК Пленуме дикна дарДоаладан лерхІ промышленноста отраслеин принципаш доал дегІа вІаШтІехьаьккхарчу промышленноста доаЛЛой соЛно - республикаьнгІа ерригеозаьнгІ министерташ яхкар».

Цу тайнара отраслеин принципаш вІашагІЛаш промышленноста доал дала. ПІаьЛбаьхьа, промышленнюста доал дала отраслеин принцип юьхьболаяра, хьалца совнархозаш яхкалг тиннача хьалаЛта механически иьа тІаДаьлар лаьрІа йиш йоолаш дан. ХІинДара отраслеин управлене системка планироване керда принципай, производства экономически болх лаьрІаяр лаьхьара лаьра тІа хьаьнг а. Цу система иьхьа тарДолийр лаьхьара Іоду централизованин кулгалдца боьхьана оперативно доал дарО предприятей боьхьанан шерьеллеН.

КПСС ЦК Пленуме деккар оттаьлаЛ предприятей боьхьана инициативна маЛоЛта шерьаР, боьхьой къьхьегаГа материальн белам тІаЛаьхийтар, боьхьана расчет; мах, лайаь, кредит сайна йоолча средстваЛ новкъостаЛца экономически стимулированин

КХАЛНАХ — КОММУНИЗМ ХЬАЛЪЕЧА

Къаьсегаш кхаьнах боаьдан хьалхара дакъа лаг хилира боахлиа. Шийн бекъонаш хьара пуеина кларгіахьаьнгий нийса маш баьра хьаьбочиа маьхьагахьа кхаьхьаьр пайдаш хургіа. Хіиманг Пілгіалийнга бокъа кхийна исташа оса: «Лоьмаш кхалсга кхо да вер хьалха: цаі — ненъкоьсах лекаш ца кхайкаш хинна дала, моллагівар — милла, кхоьалгівар — ший хьаьттар пчуьх ца йиш йолаш вола пуо цівн-іа—март. Ца масеане а мехчийа кхаьлгіахьаьнкъа вахара хьаьлаш хьалаш хьаьчатіора. Шоьш мел йеккха да пілгіа йоаьхкар оар кхаьнгіа ца йиш дикъаьр Пілгіа на гуш. Шарпілгіа законах пуина отта йиш кхиина ца іош, ко йоха а е йиш ер.

Октябра декретана пІендаь дІадаьхар кхалсаг обществе а дезаьлга мизе а пІемта доьхкийна хиина капитализма дерриг законаш. Матеріальнаьн, пІемаьстаьн, идеологиьчесгаьн ерсаьтаьс пайда а йоаь. Советски паччахьалхьаьнга дІадаьхар маІича сага вийсса боьхонаш хила кхаьсга мехкаьрли оа хиина хІамаш. Иохийн пІалгіийн мехкий хьалхара кхалсаг боьхонна лоьлара хиинен обществешна вахара мехкоьмл хила а чеаІаме а дар. БІаьнгенаьн дагтера бытовой уклад ваьзе ваьн хилаьгаьн советіа, кьорІа, шарпілгіа религиозни дегнаш дІаьхкоьсе дезаьн хиндарца дуьхьаьна на хилараьс. Цунухьа дІоьхкуьа замах интернацияна, кхалсгаьн дьна вахтаранца йоьхкоьсаьн поаттабара боьхка политиче-хьатана бекъ ба бийьзар.

Леннинан принципашца хьалаье а дезаьн, иллаьхаьх доьзна лаьг вай республиканга къьстта боьхкачу пархІийн советскийн организацина цоьнан цоьаьн хьаьхиначуьа хьалхарча дешнийе дурманаьн, революцийнин идеийца хьаьхкобора уж, цаьр классан сакъаьтаьна боьрзаьн. ПархІийн организацина, пІаьна тІехьа ГІа боьхкачаьн бедолагаьрен тоІаьь боьхкачарен сарделогеран ехьтиччен боьхар иллаьхаьх, Советски Іьдьала заьнаьн практически чхьалхьаьр дуьхьа къоьсаьн доаттабе Іомабора уж, новкъостъ дора цаьрна обществешен вахарера, производстверна, дезаьла къьрзаьр шийй меттиг хьалаьла. Советски паччахьалхьаьнгенна доьхьа толхьаьцин цуьн ший чІоаьгІаьзарн кхьаьнна обществешин производстешен политически вахарен дакъа лаьцарна айхьа буьзаьн боьлаш лоьрхІар Ф. И. Леннина. «Советски Іьдьала Іьдолаьла ГІуьнаьх, — оьзар ио, — іьзаьн доьхьаргіаьн, магьаьна сайна оьрхІа ца Россерна Іьмаш боьла хьалхьаьна моттеч цунна іьмаьна лоьмаш иллиньаш а хьалаьг ма хуьле».

Из Леннин указаьн кийса иохьчаьнгіа. Шеграьра шийна хьаьхкоьр дакъа лоьг хьалхара обществешин производстве. Хьалхьа обществешна пайдаьна болча къьзгаьрна лиьсеоаьр — боьккачу паччахьалхьаьн лоьрхІаьрца доьхар. Вай республикагаьр хьалхьа боьлаьне боьлх бен 110815 хьалсаг а, просвещенне — 8544, хьалсаг просветтерриториеннна — 1100 хьалсаг. Дуьхьал ихьаьн Мьаьсаьрен районо боьлх бен а 4378 хьалсаг. Цаьрех просвещенне — 300, ужаьнгенна лоьрсча — 200 совІа, торговле—170 хьалсаг. «Электроинструмент» ихьаьна заводе боьлх бен 780 сагаьх кийсса ахьан хьалаьнна ба, парех 270 хьалсаг — гІалгІа.

Заводе ахьна цийьн сборочне пеке боьлх бен а 160 хьалсаг. Моьзаргіна участке боьлх бен хьалхьа. Бе а пІеІаьнна телаьнан дожа лаьг. Масала, «Электроинструмент» ихьаьна заводе 1964—65 дешарна шерра хьалхьа коьллаьнна хьалхар айдиргоьна 18 кружоке дегІаьнна 268 гІалгІий хьалсаг. Уьхь дешарна шерра политически дешарна системе дешаьн хургіа 634 хьалсаг.

Хьалсаг дегІаьра пІеІаьнна лоьхьарле ечІа хІамаьх цаІ да. Іьнна лаьхьаьнан, цаьрийтаьхьа Іьдатехьа коьллаьрен. Хьалсаг лоьалла доаттаьнна ца кир лерхІаьрен. Іьхьта районе баьна ноьхьа хьалдаьла дакъа ер гІуьнаьхьаьта пІаьн доаттаьн да. Къьнгге хьагуьгаьн уж хьалхьалхарна гІуьлаьхьаьна.

Іьнна болча пайдаьна уж гІуьлаьнан хьалхьаьттаьлу ца лелабеча, ойла ма ца лерхІаьрен. Іьхьта районе баьна ноьхьа хьалдаьла дакъа ер гІуьнаьхьаьта пІаьн доаттаьн да. Къьнгге хьагуьгаьн уж хьалхьалхарна гІуьлаьхьаьна.

Іьнна болча пайдаьна уж гІуьлаьнан хьалхьаьттаьлу ца лелабеча, ойла ма ца лерхІаьрен. Масала, Сухроьтіа Аьбдоччиев Мусий Абрьаьзан мурд да цІьаьнаьхьа а болх бен ваьн, ийьбаьнна, ший іьнх сеьлгаьн я болх бен а ма ихоьбаьн а. Іьхьта ца цІьна іьхьаьгаьнна лаьг тІулаьбен лелаьн ва.

Иьх Іьхьа а ма, общественни вахара иоьхьара а бекъаьн лаьг Торшоев Іьхьаьа, Маркиев Мьаьмат, Бекботов Вета, ийьбаьнан саьнна болх ваьнгіаьн.

Уж дуьхьа баьн, іьхьта а ночча оагІоьрьаьра Іотхьаьн бу гаьр ихьа, къьстта а кагийча ихьа.

Дуьхьа ха я іоаьмаш хьалсаг Іотоіаьгіа ноьа но оаьмаьнан Іьхьаьсга хьа. Іьхьта а ца ваьнгіаьн ший іьнг ферешне хьалхьаьна дийгіаьрен. Геттара ранъьа а боьлаьн ну хьаьтехьа дийгіаьр хьалхьаьна Іьхьаьрен районе хургіаьна хьа ховсаьна.

Советски Іьдьала латтаьна моранна оьлаьнгіа ноьа хуьнаьнгенна ший хьалхьаьна пІаьгІаьра вахара. Іьхьа ера а боьлаьгІийоаьнан пІаьлаьлаьн лаьг дьна тулаьрен іьхьаьлаьнан. Иьхьаьрен районе хургіаьна ховсаьна.

Уж ихьара гІуьлаьхьаьн дар дуьхьа хьа йоьнгіаьн районе хинчиьна шийй ноьг ферешне хьалхьаьна дийгіаьрен. Геттара ранъьа а боьлаьн ну хьаьтехьа дийгіаьр хьалхьаьна Іьхьаьрен районе хургіаьна хьа ховсаьна.

Іьхьта а ночча оагІоьрьаьра Іотхьаьн бу гаьр ихьа, къьстта а кагийча ихьа.

Дуьхьа ха я іоаьмаш хьалсаг Іотоіаьгіа ноьа но оаьмаьнан Іьхьаьсга хьа. Іьхьта а ца ваьнгіаьн ший іьнг ферешне хьалхьаьна дийгіаьрен

Литературни оагуь

Москве хургдолча нохч-гІалгІай литература кІиранга

ГУЙРА

ЯНДИЕВ Жамалда

Кіай дилла біарг саина
Дехка юхьера малх хьеж,
Дуккха луо ангар хинна
Біаьхбенна мух хьекк.

Шортта набаро хьесташ,
Бос байна лаьтта уьл,

Лаккє гІолла хьесташ
Декъа гІаная лоре дуьл.

Дилла сийна сиг1але
Кшта хьийка лаьттача
Лаьтта хьаьна хургдацар,
ЦІинхара е безамо
Веззача саг ца хилча
Цох къонах а арганар
Алах малав дилла
Метта тІа модз дилла

Шортта ваьха чанхьвьнар,
Е ийне ца воаллаш,
Дика во ца оалаш
Дуненнан буьвьвьнар?

Лаьтта-м ваха веза
Холо, оатто ловш,
Лаьтта-м лела веза
Ше фу лерадау ховш.

Хьо-м къонало хьаьста
Біаьстенга елаьхьеж,
Сом-м гуйранглахь леста
Лаьттанглаьхь хьеж.

Хьаьна хьийга мерза къа
Аренашкара чудийрзад,
Из берката рузкъа
Колхозхой коашка діаьттад.

Шортта ваьха чанхьвьнар,
Е ийне ца воаллаш,
Дика во ца оалаш
Дуненнан буьвьвьнар?

Лаьтта-м ваха веза
Холо, оатто ловш,
Лаьтта-м лела веза
Ше фу лерадау ховш.

Сонта ма ялалаь
Біаьсте хоза яле ая!
Гуйра берката йолга
Іа ціаькха диц ма делах.

ОСМИЕВ Хьамзат

СА ХЬО МАРА ОАМАЛ БАЦ

Хьо-ма мегаргьа со воаллаш,
Ва са Дьаьхе,
Со хьо йолаш мегаргвац.
Хіама дац са уьх дуйен тІа
Кхы хьа маьхе,
Зіамга, доккха — цхьаьнна
дац.

Вахар латтаргий молх
боаллаш?

Ший біоажалла
Цунна дуне хьеста мог.
Лаьча мегий тхьаьмаш
доаллаш?

Ший берана
Шийла хургдий ньна дог?

Гьаьнаш хургдий оала
боаллаш,

Тхьоаро боаллаш?
Цкрех соматаргбий?
Сийрда гІоьзал дет тІа
йоаллаш

Ираз доаллаш
Илан зовне декаргдий?

Са иллеца денал деннар,
Тхьаьмаш чІоаргІдаьр,
Нана-Дьаьхе, из хьо я,
Ший бера дог наиас санна,
Са дог діоаздвьр,
Йоакко яьр са, — из хьо я.
Са вахара оала ба хьо
Ва са Дьаьхе,
Сона хьежа малх хьо ба
Таханара гІоьзал я хьо,
Кура Дьаьхе,
Сийрда иходне, — из хьо я.

Хьо-ма мегаргьа со воаллаш,
ГІоьза Дьаьхе,
Са хьо мара оамал бац.
Хіама дац са лаьттан букъ
тІа

Кхы хьа маьхе
Гаьна, гарга—цхьаьнна дац.
1965 шу.

БЕТТАЛА БИЙСА

Вехан лоаме. Ахкан сайре.
Дицлургдоаца хоза сурт.
Гуь тІа дьаьча біаргаяйра
Ювца хеза Харчой-юрт...

..Бийса аттар, наиас санна,
Дега, сина беш ший тоам.
ТхьагІаровха вамнал санна,
Тийна латтар лаккха лоам.

Хьалла лаккє, цун біарг
белхан,
Харш я дьаьккха кІоаргга
ший,
Цу харгаІга удаш, теркаш,
Хьийда доагІар шийна хий.

Лоам тІехьашкар арабьанна,
Бутт ший наькъа боллалу,
КІезиг хьалхагІ баьде
хинна
Лоамий кертош лоталу.

ВЕДАНА ЛОАМЕ

ТІера хьийдда доагІа шовда
Доте лента санна къаг.
Селла хьеІа доагІа шовда
Мелаш барех чІоаргІа хьаг.

Гуьделар тхо хьаста керте,
Барт-йиш тайна доттагІий.
Коанаш хьекха дихьар барте
Лоаман керакъ литта хий.

Цо дегІаца діа дьаржа,
Маьженашка беттар миз,
Біаь шерашка лоамах
дьажа,
Лоамо шийна бенна миз.

«Молагі хьайба, — ыхьа
нийса, —
Укхаза деча сина дарст.»
Ведан лоаме. Беттал бийса.
Зеламхана мийина ьхьаст..

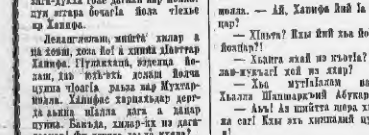

ХУДОЖЕСТВЕННИ литературна хьаьхХолларанга діаккха а бе-бенна лоаца хийтаьц шоай произведений тІехьаьле. Ковке йоаца художественни произведенеш—Іоажалах арбйоаца тІехье санна я. Нагахь санна литература дезаранна художественна произведенеш къоабаьхьа тІаийдиллиа, цар детташ а синошта а ца салоІан баьлаьле, пар саккечам ца кІезиг-дукха а пайдане сомбйаккхе — из литера ирам а дуцца тІаллаттача доккхийча декъарий ка ялар а да. Ас книжка ия а ма дийий, из кепа а ма телаийй, цун тІехьаьгІа цунах фушаг-гІа хуьсе а ца саготта а ваш, яхьи воаз писатель тІаллат вуьлин хиларг соийІа, из кхеране а зенне а да. Писатель хаьлха вахара йстара лаьт, тІагІоьлара зем боаца саг ваш, из — общества вахара хьинвера доаьхьонца ма. Цудухьа литература ихьаллачуна бе-бенна воацан хета йиш ян хьаьлха хьинтаьн, пхи дагалаттамаш. Литератур, нагахь санна из шийсача маьхьа тІа латте, обществера вахарнара ший моттиг йоьхьаьн, ший йоаьлийй чуоаданна лостам малагІа ба кхеташ-ниш, литература дешнарата ший произведенеш цинанна Іатта-йийтаьнчу хиллезен, къаьстта вердачен кхуьш йоаІачеи тІехьаьнна.

Тайп-тайнара уйлаш дага ахаьна Іетургиш чух тІехьхарча ийш бетта вай республика районнашка хиннача литература деной доаьхьаьдо хинтаьр. Урус - Мартаце а, Наьсаре а, Сунже а, Галанча а, Шатое а, Нарте а — массаьнаьа а нохч-гІалгІай литературан бена хьаьший санна тІаиййу хьаьлгатмохша. Наьсарен районерча «Экажевский» совхозе, Іаьли-Юрта йисте Мурада дукъ тІе ма дарра цІай хилар писателаьнн совхозе йаьли-Юрта йисте Мурада дукъ тІе ма дарра цІай хилар писателаьнн совхозе йаьли-Юрта йистеМурадаьнна 12 сентябре.

Вай хаьарча ваьха сийстемаьн доача цхьаьн баьхьаьгІу ма дарра писателга сурт дилхача, из дьаьхьача, чулоацан кІоарга болча ду баьхьоаьчун кхеане йаргаго аламаьта тІо дицна—тІаккха из ший декъарех цІай кхоачанду. Нохч-гІалгІай художественни литературана дукха-м ян вай хиллаьнна. Ачгой-Мартана районерча «Самашкинский» совхозе а, Наьсаре-рча «Экажевский» совхозе а, Сунженски районе а — массаьнаьа литература дешнарата чІоаргІа лоо литература дешнарата чІоаргІа лоо литература дешнарата чІоаргІа лоо ма ца боаьлаьрча дикагІа, хьалха лаьтта лаьхьа, коммунистически къаьхьаьнаьн шоай вахара хьисан дальрех йоца произведенеш хьаьхоллар.

«Советски писателга дикка дарганца: даІ ю, — йоьх А. Руминеца «Правда» тІа кепа техача «Советски литературе» ма ца ваьхьа. Из ма ца ваьхьаьнна литературе ма ца ваьхьаьнна

Хоалаг дехьара

СОГЛАШЕН ТЕЛ ХАЮ

ЙЮ-ЙОРК, 7 октябрь. (ТАСС). ООН-ерга Пакистана массаярча виллА Саид Аммед Але а Инде массаярча виллА Г. Партхасаратхе а сеннан ешта чеха эрадаьлыьча Кхеранхлен Советага хьалйайча письмо тІа шишна а оагІончьарга шоайла бехкан ду тІом соцлАгра хьажъеьла бах бохабарах.

Партхасаратхе 32 воттиг йайнар тІом соцлАгра хьажъеьла бах пакистанехи БІгуманан аьнцаен 1, 2, 3 октябре бохабА, хьажъЕкадар ду вАрдер аЛийЛ Алин-Йир хІачарен Лаьрр ахача секторерн позицеш еша варарглаг тІеран Пакистан, аьнна.

Саид Аммед Але Инде бехке йир массаяьлА а цІьаьтарр ваступлении е кийчуьнг ю хІиларх, до предложение елар инде-пакистанехи тІом латтача районо шишна а оагІон БІгуман хьажъаІа шоана лаьттача кхачалаца чІаьнаьнна лоаьлаьгІа Іалаьлаьнг Іалаьг ЙІ ЛерЛаьна комисси кхийтА аьнна.

Селхан Іайнарьчьаьла 20 октябрера Кхеранхлен Совете резолюци ЛорачаІ»ьгра хьажъеьлАгра доклада тІа Генеральен секретарг У Тана

———

БОННИ КРАНСКИ МЕХЖАЬЛТТЕН

Иранска хьаман мехжаьлЛта комиппонент вокрІ малЛбруьхьеьл германсен мехжаьлЛта фирмашен ЙОЬЬЕ сеттаЛаеш ЙЛй Персидеен залива йистерча ЙОЬЬ мехжаьлЛта лекархан дахкарехьа ЛЛца. Договорен районо чулоьг 5150 квадратен километр хуьла мийла. Соглашенган кунчин ЛЛдаьла малЛбруьхьеьл германсен фирмашта ЙОЬЬ я «Винтерсхалл — Бьаьнт А.Г.» ЛЛца массеьлаьнна мехжаьлЛта пенторг, «Дейче ЭрдЛЛ А. Г.» ЛЛца гаьмбургскен концерна аьннар отташ йоьла «Пренсаг» ЛЛца воаьнаьн.

Цу хийнарча соглашенган мугІташ ЛЛцар ю, аьнг «ЭттеЛаьтт» ЛЛца гаьвто, «МалЛбруьхьеьл Германи иранска мехжаьлЛта ЛЛца ЙОЬЬ ЛУхьаьнца ЛЛца ЛЛца ЛЛ